

Mijn herinneringen aan de R.K. Huishoudschool in Twello

Vrony Aarnink - van der Tol⁽¹⁾

bewerkt door Ineke van der Vegte-van Asselt

Elf jaar geleden schreef Vrony Aarnink-van der Tol haar herinneringen op aan haar tijd als directrice van de huishoudschool van de ABTB-Duistervoorde-Twello (Aartsdiocesane Boeren- en Tuindersbond). Zij werkte daar van 1957 tot 1963. Nu zijn deze door ons redactielid Ineke van der Vegte-van Asselt bewerkt in het volgende verhaal.

Mevrouw (Vrony) van der Tol werd in 1957 gevraagd door de heer Wagenaar van de ABTB of zij misschien directrice wilde worden van de huishoudschool. Zij nam de uitnodiging aan.

Maar het was geen mooie school waarvan zij directrice werd. De leslokalen lagen verspreid. Er werd les gegeven in de kleuterschool, de lagere school en in het patronaat (nu restaurant "De Vier Seizoenen"). Bovendien werden de lokalen 's avonds door andere groepen gebruikt en kon men niets achterlaten. De leerlingen

en leraren moesten dus al het materiaal dat ze gebruikten meenemen, zoals de klassenkist met tekenmateriaal, de bordborstel, het krijt en de presentielijst. Alleen in de lagere school had men een eigen theorielokaal en een leskeuken.

Daar werd veel gebruik van gemaakt, de feestjes konden daar ook plaatsvinden. Mevrouw Van der Tol: "En juist van dat lokaal werd ons de huur opgezegd. Het bestuur reageerde heel laconiek: kijk maar in het dorp rond of je in een café een lokaal kunt huren."

Een groepje leerlingen voor 'het patronaat', nu 'De Vier Seizoenen'

later afgebrand is en op de kruising van de Ghentstraat en de Duistervoordseweg heeft gestaan.

“Een hoge heer van de ABTB maakte bekend dat het werk aan Reehuis uit Bathmen werd gegund en enkele kleine onderdelen van de bouw aan ‘derden’. Alle mensen die ingetekend hadden en tekeningen hadden ingeleverd kregen f 200,00 terug. Ik had een net mantelpakje aangetrokken maar zat er voor spek en bonen bij!”

Het duurde toen nog 1 ½ jaar voordat de school klaar was.

Ondertussen was er veel te doen voor de voorbereiding voor de nieuwe school. Er moesten heel wat inventarislijsten ingevuld worden. Daar stonden dingen op waar de school nog niet mee te maken had: hoeveel schilmesjes, vuilnisemmers, zelfs hoeveel kippen in het kippenhok, zou de nieuwe school nodig hebben. Bovendien moest er naar de oude inventaris gekeken worden; wat nog goed was en mee kon naar de nieuwe school.

Mevrouw Van der Tol was een paar keer op bezoek geweest bij inspectrice juffrouw Van de Bout in Deventer en kon goed met haar samenwerken. Tijdens één van die gesprekken bleek dat de inspectrice de Keulse potten op de inventarislijst niet goedkeurde. Er zou immers geen zuurkool gemaakt worden! “Nee, dat was niet het plan. Maar de potten waren wel heel geschikt om in de hal mooie bloemtakken in te zetten”, zei mevrouw Van der Tol. Dat vond de inspectrice wel een goed idee: zij keurde de aanschaf van de potten goed.

Feesten waren belangrijk op de huishoudschool. Corrie Braam bereidde feesten voor en leidde die lange tijd. Dat kon zij erg goed! Toen zij ging trouwen

moest er naar een andere lerares of leraar gezocht worden. Mevrouw Van der Tol mocht met de heer Wagenaar (ABTB) de sollicitanten ontvangen. Zij vroeg vooral naar het creatief vermogen van de sollicitanten. Na een periode van tijdelijke vervanging door mevrouw Groot Bruinderink (haar man was directeur van de R.K Lagere landbouwschool in Twello), werd Bert Gruntjes aangesteld en met hem had de school het weer heel goed getroffen.

Er was geen geld voor feesten, maar er was wel een potje flessengeld. Volle flessen, zoals melkflessen) stonden met statiegeld op de rekening, maar de lege flessen werden apart ingeleverd. En dat tikte nog aardig aan!

Feesten met de leerkrachten werden ook in de oude school gevierd, zoals Sinterklaas met surprises en cadeautjes. Er werden ook uitgebreide diners gegeven. Maar daarvoor was de schoolinventaris niet toereikend.

Mevrouw Van der Tol nam dan haar eigen 6-delige cassette mee.

Het diner werd klaargemaakt in de lagere school. In de kleuterschool was een geschikt lokaal voor het diner; de gerechten

de praktijklessen maar aan 24 leerlingen tegelijk gegeven konden worden, er waren niet genoeg plaatsen in het lokaal.

Er kwam een 3^e klas, de assistentenklas.

En later kwam de 4^e klas, de VVB (de vooropleiding verzorgende beroepen). Om die klas vol te krijgen moest mevrouw Van der Tol zelf bij andere huishoudscholen langs om nieuwe leerlingen te werven. Het eerste jaar was de limiet veertien leerlingen en later zestien.

De inspectie van de opleiding ziekenverzorgsters kwam op bezoek. Er werd gesteld dat de leerlingen van deze VVB klas een halve dag huishoudelijke vakken moesten volgen en de rest van de dag Engels, AVO (Algemeen Vormend Onderwijs) en nog andere vakken.

Behalve door de Mater Amabilis (avondcursus voor katholieke meisjes om ze voor te bereiden op werk en huwelijk) werd de school ook voor avondcursussen koken en naaien gebruikt. "Het was een bedrijvigheid van jewelste."

Ook het lerencorps was enorm gegroeid. Meneer Litjens nam een collega uit Apeldoorn mee als er meer Engelse les gegeven moest worden.

"Het was dan ook een hele klus om een goed lesrooster te maken voor al deze lessen, cursussen en alle leerkrachten."

In september 1959 was men in het nieuwe gebouw begonnen met lesgeven.

De officiële opening was op 24 februari 1960.

De school moest ingezegend worden en dat moest officieel aan pastoor IJsselmuiden gevraagd worden. Hij wilde dat wel doen, maar afspraken over hoe dat dan zou moeten, waren moeilijk te maken. Toen tenslotte alles geregeld was bracht mevrouw Van der Tol een boekje met

gebeden bij hem. Zij had dat gewoon in haar jaszak gedaan, maar dat wilde hij niet aannemen. Hij wilde een nieuw exemplaar in een enveloppe aangereikt krijgen en wilde ook de gang van zaken nog even aanpassen. Mevrouw Van der Tol: "Toen werd het mij te gortig en ik zat zo bij pastoor te huilen! Daar kon hij kennelijk niet tegen want toen was alles ineens goed."

De datum was al een paar keer verschoven. De heer Spaan wilde bloeiende takken bij de opening in de hal hebben staan. Hij haalde snoeihout bij tuinders in de buurt. Die takken zette hij in het verwarmingshok want ze moesten op het juiste moment bloeien. Hij had daar verstand van!

Hal van de nieuwe school met muurschildering 'De Vier Seizoenen'

Meneer Spaan bouwde in de gymzaal een toneel voor de opening. Bert Gruntjes schreef een toneelstukje dat geïnspireerd was op een muurschildering in de hal. Daar waren de vier jaargetijden geschilderd en een meisje dat door een open raam keek. De schilder legde de diepere betekenis van de muurschildering uit tijdens de openingsceremonie: 'leerlingen krijgen een betere kijk op het leven door het onderwijs dat zij op de huishoudschool ontvangen'. De leerlingen speelden deze gedachte uit in het toneelstukje.

Nieuwbouw (1959) R.K. Huishoudschool Twello, foto L. Gruntjes

De opening van de nieuwe school werd verricht door de inspectrice van het Nijverheidsonderwijs juffrouw Schut. Zij was net aangesteld na het vertrek van juffrouw Van de Bout Dat vond mevrouw Van der Tol jammer, zij hadden samen zoveel gesproken over de nieuwe school. Toen zij zag hoe zenuwachtig juffrouw Schut was, vielen haar eigen zenuwen weg. "Daarna spraken nog verschillende hoogheden."

Als laatste mocht mevrouw Van der Tol zelf spreken. Dat deed ze op een andere manier dan gebruikelijk was. Ze hield een samenspraak met leerlinge Dinie van Overbeek (nu mevrouw Debets). Aan het eind van haar toespraak vertelde mevrouw Van der Tol dat in de zaal 100 genodigden zaten, maar dat er in alle hoeken ook nog 200 leerlingen zaten. En dat zij vond dat die erbij moesten zijn en..... dat men geen last van hen had gehad. Zij kreeg applaus!

Ondertussen hadden enkele leerkrachten en mevrouw en meneer Spaan de lunch klaargezet in de hal voor de genodigden: soep, huzarensalade en broodjes.

De leerlingen vertrokken onder luid gejoel naar huis.

Mevrouw Aarnink - van der Tol: "Van de genodigden kan ik me niet veel meer herinneren. Alleen meneer Storm van Schravensande van de verwarming en Jan Matthijsen die de stalen ramen had geleverd en die was getrouwd met Toos Hoogveld, een oud leerkracht van school." Hait en Mem van mevrouw Van der Tol zaten op de voorste rij van de genodigden, naast Oom Acronius (en tante Reinskje). Oom was voorzitter van de ABTB. Ze hadden allen genoten!

"En na die opening?

..... ging alles weer z'n gewone gang!!!"

"Het is een geweldige tijd geweest, waarop ik met plezier terugkijk. Mijn herinneringen aan die periode zijn dan ook bijzonder positief."

Mevrouw Van der Tol werd op 27 december 1962 ontslagen toen zij in het burgerlijk huwelijk trad. Zo gebeurde dat bij katholieke instellingen in die tijd. Zij werd op 28 december weer benoemd, maar in tijdelijke dienst. Tot 1 mei 1963 is ze nog in dienst geweest. Mevrouw Aarnink - van der Tol overleed op 19 november 2015.

Foto's bij dit artikel: album fam. Aarnink